

konstruktory a destruktory (o)

- slouží k ovlivnění vzniku (inicializace) a zániku (úklid) objektu
- základní myšlenkou je, že proměnná by měla být inicializována (nastavena do počátečního stavu) a zároveň by se při zániku proměnné neměly ztratit získaná data nebo obdržené zdroje (soubory, paměť ...)
- jsou to metody se specifickými vlastnostmi (rozšíření/omezení)
- jsou volány automaticky překladačem (nespoléhá se na uživatele)
- konstruktor – první (automaticky) volaná metoda na objekt. Víme, že data jsou (určitě) neinicializovaná.
- místo volání konstruktorů určíme definicí nebo vytvořením proměnné pomocí new
- destruktor – poslední (automaticky) volaná metoda na objekt
- místo volání destrukturu určí místo konce života proměnné (konec bloku kde byla nadefinována) nebo delete

- „konstruktory“ vlastně známe již z jazyka C z definicí s inicializací
- některé „konstruktory“ a „destruktor“ jsou u jazyka C prázdné (nic nedělají)

```
{//příklad(přiblížení) pro standardní typ int
    int a;
//definice proměnné bez konkrétní inicializace = implicitní

    int b = 5.4;
// definice s inicializací. vytvoření, konstrukce proměnné int
// z hodnoty double = konverze (z double na int)

    int c = b;
// konstrukce (vytvoření) proměnné int na základě proměnné
// stejného typu = kopie
...
} // konec životnosti proměnných - zánik proměnných
// je to prosté zrušení bez ošetření - (u std typů)
// zpětná kompatibilita
```

Destruktor

- slouží k „úklidu“ proměnné – uchování dat, vrácení zdrojů (vrácení systémových prvků, paměť, soubory, ovladače, ukončení činnosti HW, uložení dat ...)
- má stejný název jako třída, názvu předchází ~ (proč?)
- na celou třídu je pouze jeden (bez parametrů)
- nemá návratovou hodnotu
- volán automaticky překladačem

~Třída (void) {} // destruktor

- destruktory se volají v opačném pořadí jako konstruktory
- je možné ho volat jako metodu (raději ne)
- není-li definován, vytváří se implicitně prázdný
- musí být v sekci public

- při dědění je výhodné aby byl virtual

{ Třída aa, bb, *pc = new Třída;

**delete pc; // volá se destruktor
} // volají se destruktory pro prvky bb a aa (v tomto pořadí)**

Konstruktor

- je to metoda, která má některé speciální vlastnosti
- metoda konstruktor má stejný název jako třída
- nemá návratovou hodnotu
- volán automaticky při vzniku objektu (lokálně i dynamicky)
- konstruktor je využíván k inicializaci proměnných (nulování, nastavení základního stavu, alokace paměti, ...)
- možnost (funkčního zápisu) konstrukce je přidána i základním typům

```
class Trida {  
    int ii;  
    public:
```

```
    Trida(void) {...} // implicitní konstruktor
```

```
    Trida(int i): ii(i) {...} // konverze z int  
    // ii(i) je konstruktor proměnné ii na základě i
```

```
    Trida(Trida const & a) {...} // kopy konstruktor  
}
```

- třída může mít několik konstruktorů – přetěžování
- implicitní (bez parametrů) – volá se i při vytváření prvků polí
- konverzní – s jedním parametrem
- kopy konstruktor – vytvoření kopie objektu stejné třídy (předávání hodnotou, návratová hodnota ...), rozlišovat mezi kopy konstruktorem a operátorem přiřazení

```
Trida(void)    // implicitní  
Trida(int i)   // konverzní z int  
Trida(char *c) // konverzní z char *  
Trida(const Trida &t) // copy  
Trida(float i, float j) // ze dvou parametrů  
Trida(double i, Trida &t1) //ze dvou parametrů
```

```
Trida a, b(5), c(b), d=b, e("101001");  
Trida f(3.12, 8), g(8.34, b), h = 5;
```

```
// pouze pro "názornost" !!! Překladač přeloží  
Trida a.Trida(), b.Trida(5), c.Trida(b), d.Trida(b)  
e.Trida("101001"); h.Trida((tmp.)Trida(5)), (nebo výjimečně  
h.Trida(5) (nebo špatně) h.operator=((tmp.)Trida(5)), (  
(tmp.)~Trida()); )  
//".Trida" by bylo nadbytečné a tak se neuvádí
```

- konstruktor může použít i překladač ke konverzi (například voláním metody s parametrem int, když máme metodu jen s parametrem Trida, ale máme konverzní konstruktor z int)
- konstruktory se používají pro implicitní konverze, pouze jedna uživatelská (problémy s typy, pro které není konverze)
- explicit - klíčové slovo – zakazuje použití konstruktoru k implicitní konverzi

```
class Trida {public:  
explicit Trida(int j); // konverzní konstruktor z int  
Trida::Metoda(Trida & a);  
}
```

```
int i;
```

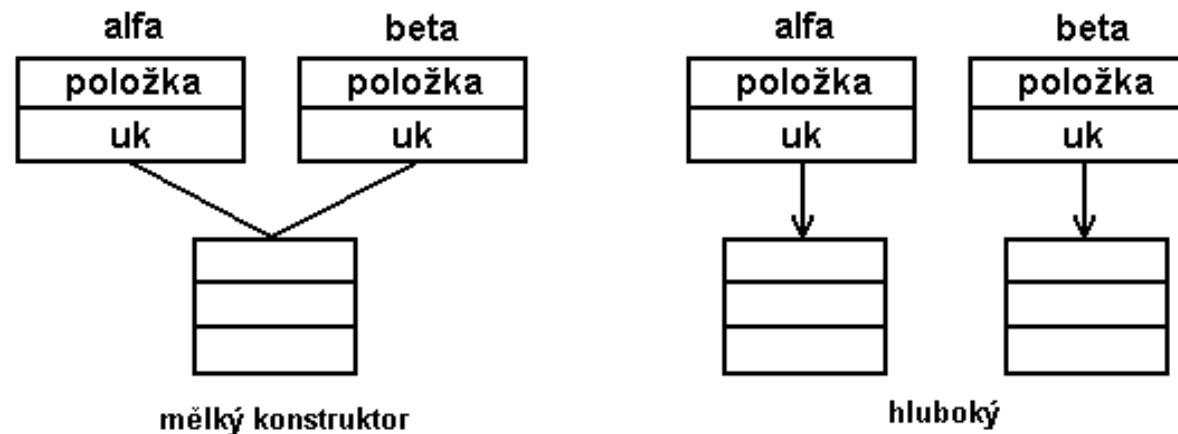
```
a.Metoda ( i ); // nelze, implicitní konverze se neprovede  
// kdyby nebylo uvedeno explicit, pak by překladač  
// využil konstruktor k implicitní konverzi int->Trida
```

```
b.Metoda ( Trida(i)); // lze, explicitní konverze je povolena
```

- u polí se volají konstruktory od nejnižšího indexu
- konstruktor nesmí být static ani virtual
- alespoň jeden musí být v sekci public (jinak zákaz pro běžného uživatele)
- implicitní konstruktor (kvůli zpětné kompatibilitě) vzniká automaticky jako prázdný
- je-li nadefinován jiný konstruktor, implicitní automaticky nevznikne
- není-li programátorem definován kopykonstruktor, je vytvořen překladačem (kvůli zpětné kompatibilitě) a provádí kopii (paměti) jedna k jedné (memcpy)

Vysvětlete jaký je problém při vzniku automatického kopykonstruktoru je-li ve třídě ukazatel?

- automatický kopykonstruktor se chová jako prostá kopie prostoru jedné proměnné do druhé
- pokud objekt nevlastní dynamická data (ukazatel na ně), dojde ke kopii hodnot což je v pořádku
- jsou-li dynamická data ve třídě (tj. jsou odkazována ukazatlelm) dojde ke kopii ukazatele. Potom dva objekty ukazují na stejná data (a neví od tom) → problém při rušení dat – první rušený objekt společná data zruší ...
- nazýváme je mělké (memcpy) a hluboké kopírování (shallow, deep copy – vytváří i kopii dat na které se odkazují ukazatele. Ukazatele mají tedy různé hodnoty.)
- řešením je vlastní kopie nebo indexované odkazy

Konstruktory a destruktory – použití při psaní programu

- promyslíme, na základě jakých dat může objekt vznikat (implicitní vznik je častý, kopykonstruktor se používá i při předávání hodnotou, ...)
- promyslíme, zda je nutné ošetřit zánik proměnné (data, zdroje)
- můžeme vytvořit i privátní konstruktory, které nemůže používat uživatel (tomu bychom měli ale alespoň jeden nechat)
- u kratších konstruktorů promyslíme možnost inline
- atributy třídy s jednoduchým přiřazením inicializujeme mezi hlavičkou a tělem konstr.
- nejprve se volají konstruktory atributů v pořadí atributů uvedeném v definici. Typ inicializace je implicitní, pokud není v inicializační části metody naznačeno jinak.
- po definici atributů se provádí tělo konstruktoru

```
class Trida {  
    CComplex a,b,c;  
public: Trida(int i, int j = 0): c(i), a(i,j)  
    // inicializují se nejprve atributy v pořadí (definice)=>a,b,c  
    // pro a je volán konstr. se dvěma parametry, pro b implicitní,  
    // pro c je volán konstruktor CComplex s jedním parametrem  
    {b.iRe = ...; b.Im=...;} // po inicializaci atributů jde tělo  
}; // pro b nejdříve implicitní konstr., potom druhé přiřazení  
// stejným proměnným v těle, nevhodné
```

Konstruktory novinky:

move sémantika – move konstruktor

- obsah jedné proměnné se přesune do druhé (první se „smaže“)
- slouží v situacích, kdy je proměnná pouze dočasná, k přesunu zdrojů bez jejich získávání a pouštění
- přesun hodnot je rychlejší než kopie, „prázdný“ objekt má jednodušší činnost destrukturu
- volá se, je-li parametr r-hodnota (například objekt vracený hodnotou z funkce, nebo reference na takovýto objekt)
- operátor && = „reference na r-hodnotu“

Trida(Tridat && x) {}

možnost „volání“ konstruktoru stejné třídy v rámci jiného konstruktoru

Trida(int i, int j) :Trida(){}

**Trida(int i, int j) :Trida(), ii(i+2*j){} // chyba, nesmí
// být žádná další inicializace**